

ԳԵՐԱԳՈՅՆ ՍՈՎԵՏԻ ՆԱԽԱԳԱՀՈՒԹԻՒՆԸ ՄԵՐԺԵՑ ՃՆՇՈՒՄԻ ՏԱԿ ՂԱՐԱԲԱՂԸ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻՆ ԿՑԵԼՈՒ ՊԱՀԱՆՁԸ

ՑՈՅՑԵՐՆ ՈՒ ԳՈՐԾԱԴՈՒԼՆԵՐԸ ԱՐԳԻԼՈՒԵՑԱՆ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԵՒ ԱԶՐՊԵՅՔ ՄԷՋ

ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ, ՄՇԱԿՈՒԹԱՅԻՆ ԵՒ ԸՆԿ. ԲԱՐԵԿԱՐԳՈՒԹԻՒՆՆԵՐ՝ ՂԱՐԱԲԱՂԻ ՄԷՋ

ԹԱՍՍ լրատու գործակալութեան կողմէ հաղորդուած տեղեկութեան մը համաձայն, Խորհրդային Միութեան Գերագոյն Սովետի նախագահութիւնը (խորհրդարան), գումարուած՝ դիւտարութեամբ նախագահ Անտրէ Կրոմիքոյի եւ ի ներկայութեան՝ Խ. Միութեան թիւ 1 շեկալար Միխայիլ Կորվաչովին, մերժեց Ղարաբաղի Մարզին Հայաստանի կցման պահանջը, զայն նկատելով «անհանդուրժելի»:

Գերագոյն Սովետի նախագահութիւնը անընդունելի նկատեց պետութեան զանազան մարմիններուն վրայ ճնշում բանեցնելով սահմանային փոփոխութիւն կատարելու մեթոտը, սահմաններ՝ որոնք որոշուած են սովետական սահմանադրութեամբ:

Գերագոյն Սովետի նախագահութիւնը բաղկացած է մօտ քառասուն անդամներէ: Ակնարկելով սահմանադրութեան թիւ 81 յօդուածին, նախագահութիւնը կը յայտնէ, թէ «դաշնակցային հանրապետութիւններու իրաւունքները պաշտպանուած են Սովետական Ընկերավարական Հանրապետութիւններու Միութեանէն»:

Որոշումը՝ ստորագրուած Անտրէ Կրոմիքոյի կողմէ, բաղկացած է 5 կէտերէ, որոնք են.

1.- Գերագոյն Սովետի նախագահութիւնը անհանդուրժելի կը զտնէ որ ազգային ու հողային բարդ հարցեր փորձուին լուծուիլ պետութեան վրայ ճնշում բանեցնելով՝ կիրքով եւ գրգռուած վիճակով, կազմելով կամայական կոմիտէներ: Այս կէտը, կ'ըսեն ղիտորդներ կը վերաբերի «Ղարաբաղի կոմիտէին» որ Ղարաբաղի Մարզին Հայաստանին կցումը կը պահանջէ:

Գերագոյն Սովետի նախագահութիւնը կը կարծէ թէ կացութեան ձգտուած վիճակին շարունակութեան ու Հայաստանի ու Ատրպէյճանի սահմաններուն վերատեսութիւնը կրնան աննախատեսելի հետեւանքներ ունենալ:

Ան «վճռապէս կը դատաւարտէ անհատներու եւ խումբակներու կողմէ գործուած ոճրային արարքները, որոնք մարդկային զոհեր խլեցին»: Ըստ պաշտօնական հաշուեկէզի, միջհամայնքային բախումները պատճառեին 32 մեռեալ եւ 197 վիրաւոր Սովետացիներ մէջ, իսկ 2 մեռեալ եւ յիսուսի մօտ վիրաւորներ՝ Ղարաբաղի մէջ:

2.- Հայաստանի եւ Ատրպէյճանի սովետներուն պարտականութիւնն է խորապէս քննել ատելութեան առաջնորդող պատճառները եւ զանոնք ջնջել: Անոնք պէտք է հակառակին ազգայնական եւ ծայրայեղական ամէն տեսակի ցուցական երեւոյթներուն եւ պէտք է աշխատանքի համար հանդարտ մթնոլորտ մը ստեղծեն, արմատապէս բարելաւելով քաղաքական ուսուցումը ժողովուրդներու մէջ, բարեկամութեան եւ եղբայրութեան ոգիով առաջնորդուած:

3.- Հայաստանի եւ Ատրպէյճանի Գերագոյն Սովետի նախագահութիւնները միասնաբար պէտք է միջոցներ ձեռք առնեն քննականոն կեանքը հաստատելու համար երկու երկիրներու մէջ:

4.- Խորհրդային Միութեան Նախարարաց Խորհուրդը պէտք է միջոցներ ձեռք առնէ լուծելու համար Ղարաբաղի Մարզի տնտեսական, ընկերային եւ մշակութային մարզերու զարգացումին եւ յառաջդիմութեան հարցերը:

5.- Խ. Միութեան ընդհ. դատախազութիւնն ու ներքին նախարարութիւնը պէտք է ամէն միջոց ձեռք առնեն Հայաստանի եւ Ատրպէյճանի մէջ կարգ ու կանոնի վերահաստատման եւ պաշտպանելու երկու ժողովուրդներու օրինաւոր շահերը երկու երկիրներու տարածքին վրայ:

ՇԱՐԱԹ ՕՐ ԵՐԵՒԱՆ «ՄԵՌԵԱԼ ՔԱՂԱՔ»

Լիրանանեան պետական ձայնասփիւռը, իր Փրանսական ձայնասփուռումին ընթացքին հաղորդեց թէ Գերագոյն Սովետի նախագահութեան որոշումը, որ «անհանդուրժելի» կը նկատէր Ղարաբաղի կցման պահանջը, դժգոհութեան ալիք մը բարձրացուցած է Երեւանի մէջ: «Ղարաբաղի կոմիտէն» կուշով մը հրաւիրած է ժողովուրդը տունը մնալու՝ մայրաքաղաքը վերածելով «մեռեալ քաղաքի», այսպէսով բողոքելով Մոսկուայի որոշումին դէմ:

Առանց իր ազդիւրը յիշելու, Պէյրութի ձայնասփիւռը յայտնեց, թէ Երեւանի փողոցներուն մէջ երեւցած են մեծ թիւով միլիաններ (ուստիկաններ), որոնց հետ «Ղարաբաղի կոմիտէն» չ'ուզեր հարց ունենալ ցոյցեր կազմակերպելով, այլ բարարուած է այս միջոցառումով, բայց մինչեւ որ հայերու պահանջը իրագործուի ան որոշած է հարցին հետապնդումը շարունակել: